

Dídac Lagarriga Escriptor

“Em vaig incorporar a l'islam d'una manera natural”

“Quan llegeixes Foucauld, ‘pare del desert’, t’interpel·la. Vaig començar a escriure-li cartes i n’ha sortit un llibre: ‘Del meu germà musulmà. Cartes a Charles de Foucauld’”

MIREIA ROURERA

● Dídac Lagarriga, escriptor, es va incorporar a l'islam. Ha publicat *Del teu germà musulmà. Cartes d'avui a Charles de Foucauld* (Fragmenta), on explica la seva experiència, i ho fa a través d'un seguit de cartes dirigides a Charles de Foucauld, el místic contemplatiu, un pare del desert, que va arribar al cristianisme precisament a Algèria en estar en contacte amb l'islam i que va morir fa cent anys.

Per què ha escollit com a interlocutor Charles de Foucauld?

Un dia em vaig trobar escrivint-li una carta, no pensava escriure un llibre. Feia temps que seguia la seva figura, ell era una persona que deia que li agradava molt rebre cartes i enviar-ne perquè, com que va acabar sent un ermità al sud d'Algèria, s'escriviva molt amb els seus amics de França. Un dia em vaig trobar escrivint-li. Després, parlant amb en Pablo d'Ors, que ha fet una biografia novel·lada de Foucauld, *Biografia del silenci*, em deia que ell quan l'escrivia també tenia aquesta necessitat de parlar de la seva experiència. Charles de Foucauld, potser perquè va viure d'una manera molt especial, molt diferent, quan el llegeixes t'interpel·la..., i de la primera carta de mica en mica vaig anar escrivint-li fins que n'ha sortit un llibre.

Qui era Charles de Foucauld?

Era un aristòcrata de París de finals del segle XIX que vivia molt bé, li agradaven molt les festes, la bona vida..., no tenia cap vincle amb la religió. Era molt aventurer i

un dia va decidir allistar-se a l'exèrcit francès i se'n va anar al Marroc. Allà va entrar en territoris on encara no havia entrat l'exèrcit i va fer tota una sèrie d'investigacions geogràfiques que encara ara els geògrafs tenen en compte. En aquest context tan diferent, en un Marroc rural totalment inexplorat pels francesos, veu la vivència quotidiana d'una religiositat que ell no havia conegut. Queda molt tocat i li provoca tot un canvi. Fins i tot es planteja convertir-se a l'islam. Però en tornar a França, una cosina seva, molt catòlica, li presenta tot un altre món al qual ell no havia accedit, i decideix fer-se sacerdot. Viatja al Marroc, a Síria, a Terra Santa... i finalment es fa ermità a Algèria.

Se li diu ‘pare del desert’.

Ell s'inspira en l'espiritualitat cristiana dels pares del desert. Diu que la seva primera intenció era evangelitzar, però després es va despullant de tot això i, veient l'actitud dels cristians, sobretot els cristians francesos, fa un treball de replantejament i autocrítica... Al final vol que se'l consideri un germà universal, un germà per als musulmans, per als cristians, per a tothom.

Què l'atreu de la seva figura?

M'atreu aquest viatge interior, això que tu neixes en un context, en una realitat, en el seu cas, aparentment allunyat del que va arribar a ser després, i com es troba a ell mateix... Es va despullant fins a trobar una cosa que no és una identitat forta i en oposició a l'altre, sinó tot el contrari, cada vegada més transparent. Aquest diàleg que crea ell entre islam i cristianisme també és molt important. Això també m'atreia,

aquestes persones que han nascut en uns contextos que no els toca cap més remei que fer de pont... Creia que era interessant reivindicar des de l'islam fer de pont.

L'atreu Foucauld però no la via cristiana...

Fixat que jo arribo a Foucauld a través d'un altre personatge francès, Louis Massignon, un gran islamòleg que mai va deixar de ser catòlic. Sempre li feien aquesta pregunta: com és que no es converteix a l'islam si ha dedicat tota la seva vida a l'islam? Hi ha respostes que senzillament no podem donar. Les coses passen d'una manera i no et converteixes, com a mínim en el meu sentit, d'una manera exterior, tampoc renegues de res. Jo no tenia una cultura cristiana, els meus pares no eren creients, no m'havien batejat, no tenia cap tipus d'educació religiosa ni tampoc cap prejudici. L'islam se'm va plantar com una cosa natural.

Explica que de molt jove el va atreure l'espiritualitat. I, sobretot, el silenci. Diu que en l'adolescència buscava aixopluc en convents, esglésies...

No tenia cap tipus d'educació religiosa ni tampoc cap prejudici. L'islam se'm va plantar com una cosa natural

Dídac Lagarriga

QUIM PUIG

Iqbal, que diu que l'islam és com desfer-se de tot allò que desapareix. Què et queda? Entenc que el que en l'islam no desapareix mai és Déu. És un camí que et porta en aquesta direcció.

En canvi té molts preceptes per complir: anar a la mesquita, resar cinc cops al dia, fer el ramadà. Els compleix?

La identitat no és qui ets sinó què fas. I en això en l'islam s'hi insisteix molt: quan llegeixes l'Alcorà no es parla tant de creences com de pràctica: d'agraïment, de reverències... És una actitud, un fer. El fer és un fer físic; el cos participa d'aquest fer, no és una cosa mental. Per tant, el ramadà o les cinc oracions o altres preceptes formen part d'aquest procés que t'ajuda a anar traient del mig tot allò que s'interposa entre tu i Déu. No ho considero una cotilla, al contrari, ho considero una oportunitat per fer aquest camí.

Com van viure la seva família, els seus amics, la seva incorporació a l'islam?

Com que va ser un procés llarg, va ser tot molt natural. Sempre hi ha gent, dintre de la família o en l'entorn, que tenen una mica de reticència, però no per l'islam sinó per la religió en general. Hi ha gent que considera que les religions limiten la llibertat, la creativitat, l'expressió humana. Jo ho entenc pel passat que hi ha hagut al nostre país. Hi ha molts prejudicis. En el món de la cultura, per exemple, n'hi ha molts, de prejudicis. Un llibre com el meu, per exemple, és molt difícil que el posin a la secció de cultura. N'han de parlar només a la secció de religions. Jo crec que la societat ha d'entendre que la religió és més que un catolicisme en concret, el que vam patir aquí en forma de dictadura, per exemple.

Està casat amb una dona no musulmana.

El matrimoni de musulmans i no musulmans és molt habitual en molts llocs del món perquè a mi com a musulmà se'm demana que respecti l'altre, una cosa que pot semblar xocant a molta gent atès el que estem veient als mitjans de comunicació. De fet, a les societats islàmiques sempre hi ha hagut més diversitat que, per exemple, a l'Europa clàssica. En el meu cas i com en tot matrimoni, no és ni el que vull jo ni el que ella vol, busquem un punt mitjà.

Hi ha molts conversos a casa nostra?

Un 15% dels musulmans que hi ha a l'Estat són conversos. A Catalunya n'hi ha molts, alguns dels quals no ho diuen. Jo conec quatre professors d'institut que no ho volen dir perquè tenen por. Tenim molt la imatge que el musulmà és l'estranger i àrab, i no. Si mirem els números, l'àrab en el món islàmic és la minoria. El 25% dels musulmans del món no viuen en països de majoria musulmana, molts són a Occident. No es pot etiquetar.

Amb vuit o nou anys em va caure a les mans una esquila amb un parenostre, me'l vaig memoritzar i cada nit el recitava, però ningú m'ho havia dit i jo tampoc ho deia a ningú, però tenia com aquesta necessitat. Potser perquè no em va guiar ningú ni ningú em va condicionar, el que vaig rebre ho vaig rebre d'una manera més espontània. És molt bonic que el silenci t'obri l'espontaneïtat, i quan t'obres a l'espontaneïtat i al que no està previst, no t'hi pots negar. Jo no vaig fer un pas d'una setmana, d'un mes ni d'un any, ni de dos. És un procés molt llarg en què cada vegada t'hi trobes més a dins fins que al final veus que ja formes part d'aquella comunitat.

Explica que va arribar a l'islam a través de la música i la cultura africana.

No només per l'Àfrica, que per a mi és molt important. Un dia em vaig adonar que totes aquelles músiques que m'interessaven, des del flamenc fins a músiques de l'oest africà, fins a algunes sonoritats del sud-est asiàtic o el *hip-hop* nord-americà, totes tenien en comú un nexa, que era l'islam, un islam que potser no és el que surt als mitjans de comunicació, no és l'islam

més evident, no és un islam tampoc fortament arabitzat, perquè és molt perifèric, però potser per això toca més i et sents més interpel·lat. Llegir tot de processos de conversió, no només de persones, també de pobles: Indonèsia, per exemple, fugint del que és la invasió i la idea d'una imposició; entendre els canvis que ho fan..., això també ajuda. D'altra banda, crec que culturalment aquí tenim un llegat molt fort. Quan comences a investigar una mica veus que culturalment són coses que també entens. Per exemple: a mi el budisme també m'interessa molt, però culturalment he de fer un gran esforç per entendre'l, en canvi l'islam no. El tinc a prop. El puc trobar en el menjar, en les paraules...

Per això diu que s'incorpora a l'islam.

A mi no m'agrada la paraula *convertir*. Aquest procés, una vivència tan intensa, amb la paraula *conversió* a vegades no queda reflectit. M'agrada parlar d'*incorporació*, perquè és un procés que no acaba.

Diu que el que més el va atreure és que l'islam no té intermediaris.

L'altre dia llegia un poeta indi, Mohamed

Com a musulmà se'm demana que respecti l'altre, cosa que pot semblar xocant atès el que estem veient als mitjans